

Lezing Historie Dussen V (Koninginnedag 2009)	2
<i>Inleiding:</i>	2
<i>Geschiedenis Koninginnedag</i>	2
<i>Feestelijk Dussen</i>	3
<i>Oranjefeest van 1887</i>	3
<i>Zilveren ambtsjubileum secretaris Snijders in 1921.</i>	4
<i>Opening Keizersveerse brug in 1931</i>	7
<i>Burgermeester Snijders 40-jaar secretaris in 1936.</i>	7
<i>Evacuatie en terugkeer in 1945</i>	8
<i>Dorp in puin</i>	8
<i>Eerste naoorlogse Kermis</i>	9
<i>Wederopbouw</i>	10
<i>Bezoek Prinses Juliana</i>	10
<i>Fanfare 50-jaar en andere feestelijke momenten</i>	10
<i>Bevrijdingsfeest en -optocht 1955</i>	11
<i>Bevrijdingsoptocht 1960</i>	12
<i>Zilveren jubileum bevrijding</i>	12
<i>Bevrijdingsoptocht van 1970</i>	12
<i>Koninginnedag-festiviteiten</i>	12
<i>Ambtenaren tegen Middenstand</i>	12
<i>Kinderspelen en andere festiviteiten</i>	12
<i>Oranjefeest aan de Korn</i>	12
<i>Leven Willem van Oranje verfilmt</i>	13
<i>Bezoek Koningin Beatrix in 1986</i>	13
<i>Beatrix-boom onthuld in 1988</i>	13
<i>Opening Molenwiek in 1992</i>	13
<i>Bevrijdingsfeest 1995</i>	13
<i>Heel Dussen versiert</i>	13
<i>Pracht van een optocht</i>	13
<i>Afbeeldingen</i>	15

© Ton Lensvelt, Molenplantsoen 40, 4271 AH Dussen
Dussen, 30 april 2009. Nadruk verboden. Beperkt gebruik met bronvermelding toegestaan

tonlensvelt@wanadoo.nl

Lezing Historie Dussen V (Koninginnedag 2009)

1: Titelslide

Inleiding:

Geschiedenis Koninginnedag

Dames en Heren, hartelijk welkom allemaal.

Koninginnedag, de nationale feestdag in Nederland wordt sinds 1949 gevierd op 30 april; voorheen gebeurde dat op 31 augustus, de verjaardag van koningin Wilhelmina.

2: Koningin Wilhelmina en Prins Hendrik met Prinses Juliana

Nog voor de ‘echte Koninginnedag’ werd op 31 augustus 1885 de eerste ‘Prinsessedag’ georganiseerd, ter gelegenheid van de vijfde verjaardag van de jonge prinses Wilhelmina. Het initiatief hiertoe werd genomen om de nationale eenheid te benadrukken. Na de dood van koning Willem III in 1890, werd Prinsessedag opgevolgd door de viering van ‘Koninginnedag’. Omdat Koninginnedag ook de laatste dag van de schoolvakantie was, werd het al snel een feestdag voor kinderen.

Op haar achttiende verjaardag, 31 augustus 1898, werd Wilhelmina regerend vorstin.

De inhuldiging vond op 6 september plaats. Op 31 augustus 1902 groeide Koninginnedag uit tot een echt volksfeest. De bevolking vierde toen namelijk ook het bericht dat Koningin Wilhelmina net hersteld was van een ernstige ziekte.

3: Defilee 1936 op Het Loo

Onder Wilhelmina's bewind werd er slechts sporadisch een defilé georganiseerd, zoals hier in 1936 op Het Loo. Tot 1948 bleef Koninginnedag op 31 augustus gevierd worden.

4: Defilee Soestdijk

Nadat koningin Juliana haar moeder Wilhelmina in 1948 was opgevolgd, werd vanaf 1949 Koninginnedag gevierd op haar verjaardag, 30 april. Terwijl koningin Wilhelmina en haar familie vrijwel nooit aanwezig waren bij de festiviteiten, kreeg koningin Juliana jaarlijks een bloemenhulde op Paleis Soestdijk. Vanaf de jaren vijftig was dit evenement via de televisie te volgen. Terwijl Koninginnedag in de naoorlogse jaren nog een gewone werkdag was, kregen in de loop der jaren steeds meer mensen een vrije dag, zodat 30 april kon uitgroeien tot een landelijk feestdag.

5: Troonsopvolging Beatrix

Bij de troonopvolging op 30 april 1980 besloot koningin Beatrix deze dag in stand te houden als dag van aanvaarding van haar ambt als staatshoofd en inhuldiging als koningin der Nederlanden, en om haar moeder te eren. Een praktische overweging was dat het op haar eigen verjaardag (31 januari) het weer, in tegenstelling tot eind april,

minder geschikt was voor een grootschalig buitenevenement. Beatrix wijzigde ook de vieringsvorm van Koninginnedag.

Feestelijk Dussen

Zodoende ontwikkelde Koninginnedag zich in de loop der jaren tot een volksfeest met typische Nederlandse kenmerken, waar ook ons dorp al jaren met veel succes aan meedoet. Het thema van de fotopresentatie van vandaag luidt “**Feestelijk Dussen**”. De foto’s die we u laten zien geven u een indruk van feestelijkheden zoals die in ons dorp door de jaren gevierd zijn, maar zijn vanuit een wat breder perspectief geselecteerd. Ze passen echter uitstekend binnen het kader van deze dag.

6: Onderwerpen

Wat staat er zoal op het programma. Na een beschrijving van het **Koningsfeest in 1887**, beginnen we met beelden van een tweetal jubilea van **Burgermeester Snijders** en staan we stil bij de opening van de **Keizersveerse brug**. Aan het slot van de Tweede Wereldoorlog werd Dussen zwaar getroffen. Daarvan laten we u – minder feestelijke – beelden zien. Het was voor **Prinses Juliana** reden om een bezoek te brengen aan het getroffen oorlogsgebied. Maar energiek werd de **wederopbouw** opgepakt en al snel werd er weer feest gevierd, zoals in 1948 met het 50-jarig jubileum van **Fanfare Wilhelmina**. In 1955 zijn we toe aan onze eerste **bevrijdingsoptocht**. We staan er uitgebreid bij stil. We tonen u de apetrotste prijswinnaars van de **optocht van 1960**, en geven u een impressie van het feest ter gelegenheid van **25-jaar bevrijding in 1970**. Er is plaats ingeruimd voor andere **Koninginnedagactiviteiten**, maar ook het bezoek van **Koningin Beatrix** laten we natuurlijk niet ongemerkt voorbij gaan. Uitsmijter vormt het **bevrijdingsfeest van 1995**, dat de meesten onder u zich nog wel kunnen herinneren.

Een druk programma dus, laten we daarom maar snel beginnen.

Oranjefeest van 1887

Er was reeds sprake van een Oranje- of Koningsfeest in Dussen in 1887.

7: Koning Willem III & Koningin Emma

Op vrijdagavond 23 februari 1887 werd er ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van de toenmalige Koning Willem III door de liedertafel het Dussen’s Mannenkoor een uitvoering gegeven in het koffiehuis van Van Beurden in de Dorpsstraat. Volgens het krantenverslag ondervond het repertoire van voornamelijk nationale liederen, maar ook van Coenen’s feestzang, veel bijval. Om klokslag 12:00 uur werd een speciaal feestlied aangeheven, gecomponeerd door meester Vlam onderwijzer van de jongensschool aan De Dijk, waarna de nodige heildronken werden genuttigd. De volgende dag, zaterdag, was heel Dussen versiert met vlaggen en wimpels. Een mooie optocht waarin allerlij ambachten, maar vooral klompenmaken en scheepvaart, werden uitgebeeld, trok door het dorp. Het geheel verliep in uitstekende harmonie, besluit de correspondent.

Details van zo’n negentiende eeuwse optocht blijken uit het verslag van de feestelijkheden rond de inauguratie van de nieuwe burgermeester Johan H. Stael in 1890.

Ter ere daarvan werd ook een optocht geformeerd. Voorafgegaan door een corps van tien wielrijders en een eerewacht bestaande uit vijftig ruiters volgden praalwagens die achtereenvolgens uitbeeldden: De bakkerij, de stoomvaart voorgesteld door de raderboot Stad Dussen, een marinesloep, de visscherij, de scheepvaart, de vleeschhouwerij, een wagen van Harmonie de Eendracht uit Raamsdonksveer (fanfare Wilhelmina werd pas acht jaar later in 1898 opgericht), de Gemeenteraad in 'n rijtuig, een wagen met een dertigtal Bruidjes, burgemeester Stael in 'n rijtuig, karossen met naaste familieleden en leden van de feestcommissie werden gevolgd door de klompenmakerij, de boekhandel en manufacturen, schilders en timmerlieden, de sigarenmakers en de ambachtsvereeniging. De stoet werd afgesloten door groep nummer 20, een afdeling ruiters.

Omdat er in Dussen destijds nog geen fanfare was, kwam het wel meer voor dat muziekgezelschappen uit de buurt in Dussen optraden. In 1894 bij de inwijding van de nieuwe R.K. Kerk aan de Sluis en in 1896 bij de installatie van burgermeester van Honsewijk waren bijvoorbeeld de harmonie van Herpt en Bern van de partij, terwijl het fanfarekorps van Werkendam in 1898 het kroningsfeest van Wilhelmina in Dussen kwam opluisteren.

Ter gelegenheid van de consecratie van de nieuwe R.K. Kerk door bisschop Van de Ven werd ook een optocht georganiseerd. Een kleurrijke stoet van wielrijders, een royaal bemeten erewacht, jongentjes in Zouavenkostuum, meisjes als bruidjes verkleed en versierde rijtuigen voor alle geestelijke en wereldlijke hoogwaardigheidsbekleders.

In 1909 werd ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Juliana een feestelijke optocht gehouden van schoolkinderen op versierde wagens die voorafgegaan door Fanfare Wilhelmina door Dussen trok. 's Avond werd een dankstonde georganiseerd in de Hervormde Kerk

Zilveren ambtsjubileum secretaris Snijders in 1921.

De eerste burgermeester van Dussen nieuwe stijl (daarvoor werd ie schout genoemd) was P.J. Stael (1813-1842). Hij werd opgevolgd door zijn zoon Richard J. Stael van 1842-1851. Beiden woonden in de Stael-hoeve in de Achterstraat van Het Binnen (hier op de foto)

8: Stael-hoeve in het Binnen (op de plek van woonhuis Piet van Mierlo)

Daarna droeg J.H. Sprangers van 1851-1890 bijna veertig jaar lang de ambtsketen en, gedurende een korte periode, Johan H. Stael (de zoon van R.J. Stael) van 1890-1894.

9: A.H. van Honsewijk en Maria Sprangers

Vervolgens kwam Adriaan H. van Honsewijk van 1894-1915 aan het bewind - die overigens met een dochter van oud-burgermeester Sprangers gehuwd was -, waarna gemeentesecretaris J.J.H. Snijders vanaf 1915 tot 1939 de functie ging bekleden.

10: Sub-titel Ambtsjubileum Burgemeester Snijders in 1921

Johannes Josephus Hubertus Sniijders werd te Bergen in Limburg geboren op 29 februari in 1872 (ovl 1953) en bij raadsbesluit van 23 oktober in 1890 (bij het aantreden van burgemeester Johan H. Stael) tot gemeentesecretaris van de gemeente Dussen benoemd. Bij Koninklijk Besluit van 10 februari in 1915 volgde zijn benoeming tot burgemeester welke functie hij combineerde met die van secretaris Op 9 februari 1939 bood hij zijn ontslag aan als burgemeester en secretaris.

11: Het huis van burgemeester Sniijders in Dussen Binnen (op de plek van bungalow Toos Vorstenbosch)

Hoe de secretaris en latere burgemeester zich de achting van de burgerij wist te verwerven, spreekt het best uit een tweetal huldigen welke hem te beurt vielen. De eerste had plaats op 27 november 1921 ter gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum als gemeentesecretaris. Er werd uitbundig feestgevierd in Dussen. Uit de gemeentekas werd 250 gulden beschikbaar gesteld. Maar het was vooral de bevolking die het voortouw nam. Met: een feestelijke stoet van schoolmeisjes in witte jurken met oranje sjerpen, jongens met versierde fietsen, opgetuigde wagens, mannen te paard in klederdracht. Maar ook: erepoorten in heel Dussen, een aubade aan het gemeentehuis en chocolademelk voor de kinderen op school. En 's-Avonds een sfeervol verlicht gemeentehuis, compleet met zoeklicht, en een concert van de fanfare, waarbij er lustig op los gedanst werd. Een verslag van het Heusdens Nieuwsblad:

Dussen 2 Nov 1921 Ter gelegenheid van het feit dat onze Burgemeester de heer Sniijders zijn 25-jarig ambtsjubileum vierde, hadden hier groote feestelijkheden plaats (op 25 en 26 Oct 1921). Te Hank (gem Dussen) werd vorige week Maandag al feestgevierd Er was een prachtige optocht georganiseerd waarin een vliegtuig waarmee men van Hank naar New-York en Londen kon reizen. Deze voorstelling was bijzonder aardig evenals "de Jager in 't riet". De Burgemeester met de Wethouders en de Feestcommissie maakten in hunne rijtuigen ook deel uit van den optocht, terwijl het geheel werd opgeluisterd door de uitstekende muziek van Almkerk's fanfarecorps. De opgerichte eerebogen waren om 't mooist. Des namiddags middags hadden de volksspelen plaats die een goed verloop hadden terwijl in de café's voor de noodige gezelligheid was gezorgd.

Ook in 't Dorp van Dussen hebben de bewoners op schitterende wijze den Burgemeester meester gehuldigd. J.l. Donderdag was er een keurige optocht waaronder vele met smaak samengestelde praalwagens enz. De eerebogen gaven een mooi effect; 's avonds gaf het plaatselijk fanfarecorps een concert en zag men verscheidene paartjes op de aangebrachte dansvloer rondzwieren. Het gemeentehuis was prachtig verlicht terwijl een zeer sterk "zoeklicht" zorgde dat op verren afstand merkbaar was dat in onze gemeente feestgevierd werd. Hulde wordt dan ook aan de feestcommissies gebracht die tijd nog geld gespaard hebben om alles zoo goed mogelijk te doen slagen.

Een foto-impressie.....

12: Aubade van schoolkinderen

Het begon allemaal met een aubade van zingende schoolkinderen, keurig in het wit gestoken, strik in het haar en met oranje sjerpen om.

13: Schoolkinderen ná de aubade

Na de aubade wilden de kinderen trouwens best nog een keer poseren. Let u ook op de jongentjes onder bij de trap

14: Mannen te paard in klederdracht

Ondertussen was een feestelijke optocht zich aan de Sluis aan het opstellen. Hier ziet u de mannen te paard en in klederdracht opgesteld aan de Sluis bij de kolenschuur van Van Beurden en de boerderij van Van Krimpen. Ruiters zijn helemaal links Lammert Borstlap, in het midden Marius Bax en uiterst rechts Johannes van Dijk; van de anderen zijn de namen niet bekend

15: Nogmaals mannen te paard in klederdracht, maar nu allemaal

Hier ziet u een tweede groep ruiters in klederdracht. Jan de Kapper heeft er acht van de tien weten te onderscheiden. V.l.n.r.: J. Achterberg, M. Diepenbroek, Johan v.Vuren, Jan Verhoeven (Bakker), Jan van Krimpen, Toon van Honsewijk, Harry van Vuren en Kees Rijken

16: Versierde wagens opgesteld aan de Sluis.

Vanzelfsprekend reden er ook versierde wagens mee in de optocht. De koetsier op de voorste wagen is Martien Verbunt (vader An Verbunt). De ruiter links op de voorgrond is Marius Bax.

17: Erepoort (niet bekend waar)

Maar daar bleef het niet bij. Door heel Dussen had men erebogen opgesteld zoals deze; waarvan overigens niet bekend is waar deze stond.

18: Erepoort Korn

Deze stond in ieder geval aan de Korn, bij de boerderij van Toon van Krimpen (links) en café Harten Aas (rechts) van Louwke Vermeulen. Jan van Dortmund somt in zijn fotoboekje moeiteloos een groot aantal namen van de buurtbewonders op, zoals: Maar en Lena Bax, Barend en Sjaan Koops, Dit Grotebroer, vrouw Rijken, van Krimpen, Lena Bax en haar man Jan, Jaantje en Drika van Dortmund, Cato Rijken en geheel rechts Hannes Bax met z'n zus.

19: Nog een Erepoort aan de Korn

Nog een Erepoort aan de Korn met (links) de schuur van Willem Verhoeven en (rechts) het huis van Arie Pellikaan. Daarvoor lag de Ka naar de Noordeveldse Molen. Links, de vrouw met schort, is vrouw Van Krimpen, met de emmer vrouw Pellikaan en daarnaast vrouw Rijken, de man met baard is Arie Tameris. In oud uniform en met fiets in het midden is Adriaan van d'n Boerendans met z'n zoontje Rien van den Broek voor op de fiets.

20: Erepoort stoep Oude Straat

Hier zijn we aan de stoep van de Oude Straat, bij de boerderij van Jos Verhoeven. Over deze boog deed nog een mooi verhaal de ronde. Heel de buurt had zich enthousiast aan het rozenmaken gezet. Toon van Honsewijk had immers beloofd om voor het geraamte van de boog te zorgen. Echter, drie dagen voor het feest bleek er nog geen geraamte beschikbaar. Dat was Toon's eer natuurlijk te na en hij wende zich tot Gert van Biezen (timmerman) en sommeerde deze de Fransman ('n paard) in te spannen, naar Piet van Mierlo te rijden, en zoveel hout te halen als maar nodig was om een boog in mekaar timmeren. En zo kwam alles toch op z'n pootjes terecht, met deze fraaie boog als resultaat.

21: Erepoort Krekeldraai

Deze poort stond aan de Krekeldraai, bij het huis (rechts) van voerman Hannes de Rooij (alias de Thor, hij werkte voor de veerdienst). Het huis links was van Hannes Sagt

22: Erepoort Rommegat

Maar ook het Rommegat bleef niet achter. Daar stond een boog bij het huis van C. Verbunt (links) en van P. van Mierlo (rechts). Onder de boog staan een boel Meijersen, Schelles, Eijkhoutjes en nog wat andere buurtbewoners.

23: Sub-titelslide Opening van de brug

Opening Keizersveerse brug in 1931

Burgermeester Snijders was een van de voorvechters om na het graven van de Bergsche Maas bij Keizersveer een brug aan te leggen om de streek uit haar isolement te verlossen. Eind 1931 was het eindelijk zover en kon het lint worden doorgeknipt en de brug geopend, waarna een lange stoet van praalwagens als eerste de brug overstak. Daarna was het beurt aan de ruim opgekomen belangstellenden om over de brug te wandelen.

24: Opening van de brug

25: De velen belangstellenden wandelden over de brug

26: De opstellingslijst van praalwagens

27: Waaronder de voetballers van Dussense Boys met de versierde bakkerswagen van Bernard van Dijk en Jan Verhoeven als voerman

Zo was er ondanks de crisisjaren toch nog regelmatig wat te vieren, ook voor de meisjes aan de Korn.

28: Meisjes van de Korn in polonaise

Deze foto komt uit m'n eigen familiealbum, met o.a. Marieke van Dijk en Lena Bax op deze foto.

29: Sub-titel jubileum burgermeester Snijders

Burgermeester Snijders 40-jaar secretaris in 1936.

De tweede huldiging van burgermeester Snijders had op 7 november 1936 plaats toen hij zijn 40-jarig ambtsjubileum als secretaris herdacht.

30: Jubilaris poserend met zijn personeel en “de sterke arm” veldwachter Keller

Een verslag uit de locale krant: “Op die dag werd om half tien een openbare raadsvergadering gehouden, waarbij alle raadslieden present waren n.l. de heren Joh. van Balkom, A. Berm, H.F. van Daal, J.H.A.M. van Etten, A.C. Heesters, B.G. Koekkoek, A.W. Leeggangers, M. Millenaar, G. van Rijswijk, A.A. van Vugt en P. van der Zouwen.

31: Jubilaris met echtgenote poserend met hun gasten op de trappen van het gemeentehuis

De oudste wethouder, de heer J.H.A.M. van Etten, die de vergadering voorzat, heette de vele aanwezigen welkom in de fraai versierde raadszaal, waarna burgemeester Snijders en zijn echtgenote Maria Johanna Antonetta de Witt, de zaal werden binnengeleid. Spreker beperkte zich tot vertolking van de gevoelens van de Raad en de burgerij, wier hartelijke gelukwensen hij overbracht en deelde daarbij mede, dat het H.M. de Koningin had behaagd om burgemeester Snijders te benoemen tot Ridder der Orde van Oranje-Nassau, waarop de spreker de gedecoreerde het erekruis op de borst spelde, terwijl mevrouw dokter Van Vuure aan mevrouw Snijders bloemen aanbood.

32: Tijdens de mobilisatie van 14-18 poseren militairen op de trappen van het Raadhuis

Vervolgens werd het woord gevoerd door wethouder B.G. Koekkoek, die de jubilaris huldigde voor zijn correctheid en onvermoeiden ijver, welke hij steeds voor de gemeente aan de dag had gelegd. Maar niet alleen als secretaris, aldus spreker, maar ook als burgemeester en voorzitter van den Raad, waartoe hij tijdens de moeilijke mobilisatiejaren (van 1914-1918) geroepen werd, toonde hij zich “de ware man op de ware plaats”. Na een dankwoord van de jubilaris werd de Openbare Vergadering gesloten en volgde een receptie.

33: Portret Burgermeester Snijders door Piet Slager

Namens de bevolking werd burgermeester Snijders zijn door Piet Slager geschilderd portret aangeboden, dat thans nog in het kasteel te bewonderen valt.

Evacuatie en terugkeer in 1945

34: Sub-titelslide Dorp in puin en bezoek Prinses Juliana

Dorp in puin

Doch er waren ook mindere tijden. Zo werd Dussen bijvoorbeeld zwaar getroffen tijdens het slotoffensief van de Tweede Wereldoorlog.

35: De Sluis door Frans Verbunt

Zo zag de Sluis eruit vóór de oorlog. Zonder het beeld al te veel te willen idealiseren was het toch ontegenzeggelijk een mooi plaatje.

Echter, toen de Dussenaren in de lente van 1945 terugkeerden naar hun dorp, vond men het terug in puin; met name aan de Sluis. Bovendien was het er door de rondslingerende munitie en landmijnen niet ongevaarlijk. Dat werd pijnlijk duidelijk door de ontploffing van het gemeentehuis in mei 1945

36: De katholieke kerk in puin

37: Klooster en bijgebouwen zwaar beschadigd

Het voor de oorlog zo statige hotel Zwaan was er niet veel beter aan toe

38: Hotel de Zwaan

39: Hotel de Zwaan met verwoeste kerk

Maar ook de Dorpsstraat bood een trieste aanblik.

40: De Dorpsstraat

Als bewaker van de B.S. fungeert hier Peter Raams

41: Vrijwilligers die de orde moesten handhaven

Vanuit de burgerij werden vrijwilligers gerecruteerd voor de B.S., de Binnenlandse Strijdkrachten, die er na de bevrijding op moesten toezien dat er niet nog meer ongelukken gebeurden.

42: Nostalgisch Dussen Binnen (schilderij B.Snoek)

Maar ook in het oorspronkelijk zo nostalgische Dussen Binnen met korenmolen, Hervormde Kerk en Kasteel was het een ravage.

43: Zo was het kasteel zwaar gehavend

44: En de Hervormde Kerk was zelfs een complete ruïne

De middeleeuwse kerk werd in 1947 dan ook gesloopt.

De kruizen op de foto waren van graven van gesneuvelde Duitse soldaten.

45: Graanmolen De Gunst zonder wieken

De graanmolen De Gunst werd van zijn wieken ontdaan, en legde op termijn ook het loodje

Weinig feestelijks aan deze beelden. Maar gelukkig, al snel kwamen de eerste initiatieven op gang.

46: Fanfare in touw voor glasaktie

Hier de fanfare in touw voor de zogenaamde Glasaktie die er voor moest zorgen dat er geld in het laatje kwam om de beschadigde huizen weer glasdicht te maken

Eerste naoorlogse Kermis

In september 1945 werd zelfs al weer de eerste na-oorlogse kermis georganiseerd. Dit op initiatief van de voetballers van Dussense Boys met aan het hoofd voorzitter Herman van Kleef en secretaris- tevens gemeenteambtenaar - Toon Jans en in samenwerking met Koos Leemans van de Koppelpaarden

47: Draaimolen

Bij Ko de Wijs in Oosterhout werd een feesttent gehuurd, waarin banken en tafels werden getimmerd door de leden van de voetbalclub, en het - destijds zeer bekende - Brabantse Trio kwam optreden. De entree bedroeg f. 2,50 en naast de vele bezoekers waren burgemeester Mol en pastoor Van de Hoven eregast. De netto-opbrengst hiervan was f. 779,96, waarvan f. 521,75 uit de verloting van het monument van wijlen Adolf Hitler. Naar verluidt was het monument van wijlen Adolf Hitler een idee van Anton Verhoeven, vorm gegeven middels een foto van de gehate nazi-misdadiger, waarop men met een buks mocht schieten. Na afloop werd deze foto verloot onder de aanwezigen die door entreebetaling automatisch meedongen naar dit "aandenken".

Voor de kermis werd een kinderdraaimolen gehaald in Breda, hetgeen 's-nachts moest gebeuren. Er lagen overal verhoogde noodbruggen. Het gevolg was dat de kachel in de bijbehorende woonwagen bij het oversteken van zo'n noodbrug omver viel. Nooit van hun leven hebben Dussenaren in zo'n kort tijdbestek zoveel heiligen horen aanroepen, als door de bewoonster van de woonwagen op dat onzalige moment werd gedaan.

48: Dancing met de kermis van 1949

De kermis groeide al snel weer uit tot een volksfeest, waarvoor vanaf 1949 reeds op zaterdag om vier uur het startsein werd gegeven. En.....met nieuwe attracties, zoals uit deze advertentie uit 1949 valt af te leiden. Maar ook met: de Jeepcarroussel, een zweefmolen, schommels, schiettent, kijktent, lijntrektent, vistent, snoeptent, patates-frites-tent en grabbelton.

Dussen 8 Sep 1949 Dansen Dansen op 10 12 en 13 SEPTEMBER. Voor het eerst op de kermis Jac Weerens, Moderne Spiegel Dancing MET NEDERLANDS MOOISTE MUZIEK (Staanplaats bij Leemans naast voetbalveld)
Beleefd aanbevelend

Het eerste naoorlogse Dussense Oranjefeest werd in september 1946 gevierd. Op die dag maakte Fanfare Wilhelmina een muzikale rondgang door het dorp Het Oranjecomité o.l.v. voorzitter Johannes Bax Mzn en H.Dekker regelden een consumptientent, een fruittent en een vistent en ook Fanfare Nooit Gedacht uit Almkerk kwam optreden.

Dussen 19 Sep 1946 Het Oranje Comité te Dussen betuigt zijn hartelijken dank in de eerste plaats aan de Fanfare Nooit Gedacht, maar ook aan de Oranjevereniging beide uit Almkerk voor hun spontane medewerking verleend tot het doen slagen van het Oranjefeest op 14 September (1946) alhier Wij wenschen beide Vereenigen veel succes toe in de toekomst

Namens het Oranje Comité te Dussen: JOHS BAX Mzn Voorz

Dussen 5 Sep 1946 Ter gelegenheid van den verjaardag van H de Koningin maakte onze plaatselijke fanfare Juliana (Wilhelmina) een muzikale wandeling door het dorp

Dussen 5 Sep 1946 INSCHRIJVING naar een CONSUMPTIETENT (zwak alcoholische dranken), een FRUITTENT, een VISCHTENT voor het te houden Oranjefeest te Dussen. Inlichtingen en biljetten in te leveren tot uiterlijk Zaterdag 7 September a.s. des namiddags 9 uur bij H DEKKER B 212, JOH BAX B 206
Het Comité

49: Sub-titelslide Wederopbouw

Wederopbouw

Bezoek Prinses Juliana

50: Prinses Juliana bezoek

In 1946 kwam Prinses Juliana een bezoek brengen aan het getroffen oorlogsgebied, waarbij zij ook Dussen aandeed. Hier ziet u haar (op de rug gezien) op de foto samen met de gemeenteambtenaren Sträter en Toon Jans, wethouder A.Z. Snoek en zijn echtgenote en Harry van Honsewijk.

51: Noodwoning Barten

Het was het sein voor de wederopbouw. Talloze noodwoningen werden overal in Dussen letterlijk uit de grond gestampt. Zoals deze aan de Molenkade voor ambtenaar Barten en zijn gezin

52: Rijdende bedstee1

Ook de negotie kwam weer aarzelend op gang zoals uit deze foto van de ambulante handel van Maar Dekker blijkt.

53: Rijdende bedstee2

Zijn aan-huis-winkel was beter bekend als de “Rijdende Bedstee”

Fanfare 50-jaar en andere feestelijke momenten

54: Programma Oranjefeest 1948

Het Oranjecomité organiseerde ook het programma voor een stemmige maar feestelijke Nationale Herdenkingsdag op 5 mei. Deze advertentie van de viering van Bevrijdingsdag dateert uit 1948

55: Ereboog Fanfare

Van de foto van de naoorlogse Glasaktie zagen we eerder al dat de fanfare snel weer van zich liet horen. In 1948 vierden zij hun 50-jarig bestaan wat gezien deze ereboog groots werd opgezet. In samenwerking met het Oranjecomité werd op 31 Augustus een

feestelijk geprogramma georganiseerd in de kasteeltuin 's-Morgen was er een aubade van de kinderen, 's-Middags een kinderoptocht en 's-Avonds een concert door de fanfare Wilhelmina op het bordes van café J. J. Leemans.

Begunstigd door mooi weer werd de zaterdagavond daaraanvolgend in de tuinen van het Kasteel een muziektfeest gehouden. Aan dit feest namen verschillende verenigingen deel en ter afsluiting gaf de Koninklijke harmonie Apollo onder leiding van de heer P. Bisselinck een groot concert. Burgemeester Oderkerk beschermheer van de fanfare Wilhelmina heette de harmonie welkom en sprak tevens de wens uit dat het doel van dit feest, financiële middelen te verkrijgen om de dorpsfanfare in deze gemeente in stand te kunnen houden, bereikt zou mogen worden. Tenslotte betoogde hij dat de tuinen van het kasteel waar nu voor het eerst een feest gehouden werd, in de toekomst nog andere perspectieven zou mogen bieden o.a. voor oprichting van een vaste muziektent, een terrein voor openluchtspelen en voor sportdoeleinden.

Na het grote avondconcert vond een verloting plaats welke eveneens eens ten bate kwam van de fanfare Wilhelmina.

56: Naoorlogse Sluis

Ondertussen veranderde de aanblik van Dussen zoals uit deze naoorlogse afbeelding van de Sluis overduidelijk blijkt. Het Raadhuis is verdwenen, de voorste woning aan de Zandpad gesloopt, een nieuwe woning van Reynaers verzezen op de plek van de klompenmakerij Gebr. De Wit, en op de achtergrond de nieuwe uitbreiding met de Wilhelminastraat.

57: Fees Kees van de Oven

Het leven hernam zijn loop en daardoor vielen er ook weer heel persoonlijke dingen te vieren. Zoals in 1950 op deze foto, het 50-jarig huwelijksfeest van Kees en Dina van den Oven wonend bij het gemaal Het Zuideveld.

58: Leo van der Pluijm

Ook sportief gezien werd de draad weer opgepakt, en hoe... Plaatselijk wielercorffee Leo van de Pluijm maakte furore in de Tour de France. Heel Dussen was in de ban van het wielrennen. Voetbalclub Dussense Boys moest zich zelfs een jaar terugtrekken uit competitie wegens gebrek aan voetballers; die volgden massaal de verrichtingen van hun wielersheld.

59: Profronde deelnemingslijst

Het wielerscomité liet in augustus 1956 een aantal van die vermaarde pedaalridders uit de Tour naar Dussen komen voor de Profronde van Dussen. Er kwam een berg publiek op af.

60: Sub-titel slide 10-Jaar bevrijd

Bevrijdingsfeest en -optocht 1955

Maar er werd pas echt flink feest gevierd in 1955 ter gelegenheid van de tienjarige bevrijding. Dussen pakte groots uit, doch met veel gevoel voor traditie.

Burgermeester Oderkerk kreeg in al vroegte bij zijn ambtswoning aan de Molenkade een aubade van schoolkinderen. De ganse bevolking had bovendien haar creativiteit uitgeleefd in een lange bevrijdingsoptocht welke die dag door het dorp trok. Een beeldige reportage.....

Bevrijdingsoptocht 1960

61: Prijswinnaars optocht 1960

Vijf jaar later was er opnieuw een bevrijdingsoptocht. Minder groots opgezet weliswaar, maar dat liet overlet dat de winnaars apetrots waren. Hier op de foto: Paul van Dijk, thans huisarts in Zaltbommel, Jan van Huib de Rooij en Kees Bouman, voorzitter Dussense Boys.

62: Thema prijswinnaars optocht 1960

Het thema van hun creatie raakte bij de jury waarschijnlijk de juiste snaar.

63: Sub-titelslide 25-jaar bevrijd

Zilveren jubileum bevrijding

Bevrijdingsoptocht van 1970

In 1970 was het opnieuw raak met het zilveren bevrijdingsfeest. Een foto-impresie van de optocht....

Koninginnedag-festiviteiten

Ambtenaren tegen Middenstand

Een oude traditie die als onderdeel van de Koninginnedag-festiviteiten in ere werd hersteld was de voetbalmatch tussen ambtenaren en middenstanders.

64: Ambtenaren tegen middenstaand

65: Nogmaals ambtenaren tegen middenstand enige jaren later

Kinderspelen en andere festiviteiten

Doch Koninginnedag is vooral ook bedoeld een feest te zijn voor de kinderen

66: Kinderspelen op MAVO-veld

Hier een foto van de kinderspelen georganiseerd op het veld aan de Van der Dussenlaan waarbij de hulp van veel vrijwilligers onontbeerlijk was.

67: Verkleedde kinderen van de katholieke kleuterschool

Maar ook de scholen lieten zich niet onbetuigd, zoals de kinderen van de katholieke kleuterschool is aan te zien

68: Gouden huwelijksfeest Jan van Dortmund en Jo de Wijs

In de persoonlijke sfeer was er feest voor Jan en Jo. Jan was toen reeds zeer actief als verzamelaar van historische foto's van Dussen. De vandaag getoonde foto's zijn deels uit zijn collectie.

Oranjefeest aan de Korn

69: De Korn viert Oranjefeest in 1990

Mettertijd diende zich ook een nieuw fenomeen aan. Buurtfeesten kwamen steeds meer in zwang, waarbij buurtbewoners onder elkaar een feestje bouwen. Zoals hier bijvoorbeeld, in 1990, ter gelegenheid van het 45-jaar bevrijdingsfeest aan de Kornse sluis, met rechts de huizen van Piet van de Wiel en Hannes Bax

Leven Willem van Oranje verfilmt

70: Subtitelslide Leven Willem van Oranje verfilmt

In 1984 werd het leven van de Vader des Vaderlands, Willem van Oranje, verfilmt door Walter van der Kamp met Jeroen Krabbé in de hoofdrol.

71: Figuranten van de TV-serie Willem van Oranje

Daarbij leverden ook een aantal Dussenaren een bijdrage aan deze populaire TV-serie. Jack Koops, Thijs Versteeg, Arie van Dijk en Sjaak Wijtvliet ziet u hier in hun rol als figurant. Hun gage kon die van Jeroen Krabbé nimmer benaderen, maar naast een aandenken in de vorm van deze memorabele foto, rest hun eveneens de niet bij benadering te kwantificeren “eeuwige roem”.

Bezoek Koningin Beatrix in 1986

72: Sub-titel slide Bezoek Koningin Beatrix

Een memorabele – maar vooral ook heugelijke dag voor Dussen was 27 augustus 1986, toen Koningin Beatrix het dorp met een bezoek vereerde. Ze werd met veel egards ontvangen op het kasteel door burgermeester Westra en de voorzitter van het reactieschap de Biesbosch, dhr. Brugman (met baardje). Met een helikopter werd Hare Majesteit die dag weer teruggevlogen naar haar Paleis Noordeinde in Den Haag.

Beatrix-boom onthuld in 1988

Twee jaar later, ter ere van haar vijftigste verjaardag, onthulde loco-burgermeester Nico Staal een plaquette bij een speciaal geplante Beatrix-boom op het Vrijheidsplein.

Opening Molenwiek in 1992

Feest was het voor de ouderen van Dussen toen in 1992 De Molenwiek in gebruik werd genomen

Bevrijdingsfeest 1995

Heel Dussen versiert

Het bevrijdingsfeest ter ere van 50 jaar vrijheid was een luisterrijk feest. De nadruk lag vooral op het handhaven van de vrede, anders dan het bevrijd zijn van vreemde overheersers. Heel Dussen was prachtig versiert en omdat de bevrijdingsweek bovendien onder prachtige weersomstandigheden kon worden gevierd, zag alles er nog veel zonniger uit

Pracht van een optocht

Maar ook de gebruikelijke optocht ontbrak natuurlijk niet. Die was bovendien van een uitstekende kwaliteit en imposante lengte. Tevreden gezichten dus bij de leden van het Oranjecomité. Oordeelt u zelf....

73: Slotslide voor meer informatie

Met deze laatste foto van een tevreden Jan Donkersloot zijn we aan het einde gekomen van deze fotoreportage over Feestelijk Dussen.
Wilt u e.e.a. nog eens nalezen dan kunt U daarvoor terecht op mijn website.
Voor historische foto's in wat voor vorm dan ook, houdt ongetekende zich aanbevolen.
Ik kom graag bij u langs om hiervan een foto te maken.

© Ton Lensvelt, Molenplantsoen 40, 4271 AH Dussen
tonlensvelt@wanadoo.nl

Afbeeldingen

1: Titelslide	2
2: Koningin Wilhemina en Prins Hendrik met Prinses Juliana.....	2
3: Defilee 1936 op Het Loo	2
4: Defilee Soestdijk	2
5: Troonsopvolging Beatrix	2
6: Onderwerpen	3
7: Koning Willem III & Koningin Emma.....	3
8: Stael-hoeve in het Binnen (op de plek van woonhuis Piet van Mierlo)	4
9: A.H. van Honselwijk en Maria Sprangers	4
10: Sub-titel Ambtsjubileum Burgemeester Snijders in 1921	4
11: Het huis van burgemeester Snijders in Dussen Binnen (op de plek van bungalow Toos Vorstenbosch)	5
12: Aubade van schoolkinderen	5
13: Schoolkinderen ná de aubade	5
14: Mannen te paard in klederdracht	6
15: Nogmaals mannen te paard in klederdracht, maar nu allemaal	6
16: Versierde wagens opgesteld aan de Sluis.	6
17: Erepoort (niet bekend waar).....	6
18: Erepoort Korn.....	6
19: Nog een Erepoort aan de Korn.....	6
20: Erepoort stoep Oude Straat	6
21: Erepoort Krekeldraai	6
22: Erepoort Rommegat.....	6
23: Sub-titelslide Opening van de brug	7
24: Opening van de brug.....	7
25: De velen belangstellenden wandelden over de brug	7
26: De opstellingslijst van praalwagens	7
27: Waaronder de voetballers van Dussense Boys met de versierde bakkerswagen van Bernard van Dijk en Jan Verhoeven als voerman	7
28: Meisjes van de Korn in polonaise	7
29: Sub-titel jubileum burgermeester Snijders.....	7
30: Jubilaris poserend met zijn personeel en “de sterke arm” veldwachter Keller	7
31: Jubilaris met echtgenote poserend met hun gasten op de trappen van het gemeentehuis	7
32: Tijdens de mobilisatie van 14-18 poseren militairen op de trappen van het Raadhuis	7
33: Portret Burgermeester Snijders door Piet Slager.....	8
34: Sub-titelslide Dorp in puin en bezoek Prinses Juliana	8
35: De Sluis door Frans Verbunt.....	8
36: De katholieke kerk in puin	8
37: Klooster en bijgebouwen zwaar beschadigd	8
38: Hotel de Zwaan	8
39: Hotel de Zwaan met verwoeste kerk	8
40: De Dorpsstraat.....	8
41: Vrijwilligers die de orde moesten handhaven	8
42: Nostalgisch Dussen Binnen (schilderij B.Snoek)	8
43: Zo was het kasteel zwaar gehavend.....	8
44: En de Hervormde Kerk was zelfs een complete ruïne.....	8
45: Graanmolen De Gunst zonder wieken.....	8
46: Fanfare in touw voor glasactie	9
47: Draaimolen.....	9
48: Dancing met de kermis van 1949	9

49: Sub-titelslide Wederopbouw	10
50: Prinses Juliana bezoek	10
51: Noodwoning Barten.....	10
52: Rijdende bedstee1	10
53: Rijdende bedstee2.....	10
54: Programma Oranjefeest 1948.....	10
55: Ereboog Fanfare	10
56: Naoorlogse Sluis.....	11
57: Fees Kees van de Oven.....	11
58: Leo van der Pluijm	11
59: Profronde deelnemingslijst	11
60: Sub-titelslide 10-Jaar bevrijd	11
61: Prijswinnaars optocht 1960.....	12
62: Thema prijswinnaars optocht 1960	12
63: Sub-titelslide 25-jaar bevrijd.....	12
64: Ambtenaren tegen middenstaand	12
65: Nogmaals ambtenaren tegen middenstand enige jaren later.....	12
66: Kinderspelen op MAVO-veld	12
67: Verkleedde kinderen van de katholieke kleuterschool	12
68: Gouden huwelijksfeest Jan van Dortmont en Jo de Wijs	12
69: De Korn viert Oranjefeest in 1990	12
70: Subtitelslide Leven Willem van Oranje verfilmt	13
71: Figuranten van de TV-serie Willem van Oranje	13
71: Sub-titel slide Bezoek Koningin Beatrix	13
72: Slotslide voor meer informatie	13